

Kunnan ja yritysten välisen ilmastoyhteistyön hankkeet

Ympäristöministeriön Kuntien ilmastoratkaisut
-ohjelmassa avustuksen saaneiden 'kunnan ja yritysten
välinen ilmastoyhteistyö' teemaisten hankkeiden
tulosten esittelyt

<https://ym.fi/kuntien-hankkeet>

Ilmastokumppanuusverkosto – kohti hiilineutraalia kaupunkiseutua

Joensuun seudun ilmastokumppanuusverkostossa yritykset ja yhteisöt sitoutuvat päästövähennyksiin allekirjoittamalla ilmastositoumuksen, jossa he määrittelevät omat toimenpiteensä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi.

Ilmastokumppanuuden kehittämishankkeessa verkoston vaikuttavuutta parannetaan tarjoamalla ilmastokumppaneille oma päästölaskentatyökalu ja kehittämällä ilmastositoumusten seurantaa.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Joensuu ilmastokumppanuusverkosto –hankkeessa kehitettiin eteenpäin ilmastokumppanuusverkostoa, joka yhdistää paikallisia yrityksiä, järjestöjä ja muita toimijoita edistämään ilmastotyötä. Verkostoon liittyi uusia toimijoita hankkeen aikana..
- Hankkeessa kehitettiin ja otettiin käyttöön päästölaskentakokonaisuus, jota ilmastokumppanit voivat hyödyntää saaden tärkeää tietoa tulevien päästövähennystoimien ja avoimen vastuullisuusviestinnän pohjaksi. Päästölaskuri perustuu kansainväliseen GHG-protokollaan ja kattaa suorien ja epäsuorien päästöjen (scopet 1-3) laskennan.
- Päästölaskennat toteutettiin oppilaitosyhteistyönä Karelia Ammattikorkeakoulun kanssa, siten että Kestävän energiatalouden (YAMK) –tutkimnon opiskelijat suorittivat päästölaskennat ilmastokumppaneille kurssitöinä.
- Hankkeessa toteutettiin työpajoja, koulutuksia ja muita tapahtumia, joiden avulla tuettiin organisaatioiden omaa ilmastotyötä. Viestintää toteutettiin aktiivisesti ja monipuolisesti muun muassa kehittämällä uusi logo, päivittämällä viestintäsuunnitelma ja tuottamalla piirrosvideo ilmastokumppanuudesta sekä esittelemällä ilmastokumppanuusverkostoa erilaisissa tapahtumissa.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeen aikana luotu ilmastokumppanuusverkosto tarjoaa pysyvän alustan yhteistyölle, tiedonvaihdon ja ilmastotoimenpiteiden koordinoinnille Joensuussa. Verkosto jatkaa toimintaansa hankkeen päättymisen jälkeen. Toimintaa on tarkoitus laajentua kattamaan yhä enemmän paikallisia toimijoita.
- Päästölaskuri on pysyvästi ilmastokumppaneiden käytössä ja jatkossa ilmastokumppanit voivat selvittää päästöjään Karelia-ammattikorkeakoulu opinnäytetyöntekijöiden avustuksella.
- Hankkeen opit ja kehitetyt toimintamallit ovat skaalattavissa muihin kuntiin ja alueille, jotka haluavat perustaa omia ilmastokumppanuusverkostojaan Suomessa ja maailmalla.

Vastuutaho: Joensuun kaupunki

Kokonaissumma: 75 000 €

Avustusosuus: 50 000 €

Aikataulu: 5/2021-11/2022

Linkki hankkeeseen: [hankkeeseen \(climatejoensuu.fi\)](https://hankkeeseen.climatejoensuu.fi)

Ilmastokumppanuus – Kunnat ja yritykset

Tavoitteena oli lisätä kuntien ja yritysten yhteistyötä kannustamalla pk-yrityksiä ilmastotoimiin Ilmastokumppanuus-toimintamallin avulla. Toimintamalli (Lahden Ilmastokumppanuus) laajennettiin koko maakuntaan ja kaikista kunnista tuli mukaan kumppaneita. Ilmastokumppanuus jatkuu kuntien vetovastuulla hankkeen päättymisen jälkeen.

LAB-ammattikorkeakoulun opiskelijat tarjosivat tukea Ilmastokumppanuus-polun alkuun osalle yrityksistä ja oppilaitosyhteistyö jatkuu projektikurssien myötä.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Ilmastokumppanuus – Kunnat ja yritykset -hankkeessa saavutettiin merkittäviä tuloksia ilmastoasioiden edistämiseksi Päijät-Hämeen alueella. Hankkeen kannusti pk-yrityksiä ilmastotoimiin ja lisäsi ilmastoasioiden näkyvyyttä koko maakunnassa. Hanke onnistui laajentamaan Lahden Ilmastokumppanuus-toimintamallin kaikkiin Päijät-Hämeen kuntiin ja kasvattamaan kumppanien määrää merkittävästi; uusia kumppaneita saatiin 42 ja uusia kumppaneita on suunnitteilla liittyä mukaan.
- Hankkeen aikana järjestettiin/ oltiin mukana järjestämässä yhteensä 10 tilaisuutta, joihin osallistui 339 henkilöä. Aiheina oli muun muassa ilmastokumppanuus, hiilikädenjälki yrityksissä ja energiansäästö. Yhteistyötä kehitettiin muiden hankkeiden ja toimijoiden kanssa, ja Ilmastokumppanuus-toimintamallia parannettiin hyödyntämällä muiden alueiden kokemuksia.
- Hankkeessa tuotettiin myös kyselyitä, joiden avulla verkoston toimintaa voitiin kehittää ilmastokumppaneiden tarpeisiin ja toiveisiin. Kumppaneihin pidettiin yhteyttä myös uutiskirjeillä. Työpaja verkoston kehittämiseksi pidettiin kiinnostuneille sekä työpaja kaikille kunnille verkoston kehittämiseksi ja jatkon suunnitteluun.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeen tulokset ovat kestäviä, sillä Ilmastokumppanuus-toimintamalli jatkuu hankkeen päättymisen jälkeen kahden kunnan koordinoimana. Toimintamallin jatkaminen varmistettiin kehittämällä yhtenäisiä materiaaleja ja ohjeistuksia, joita on helppo päivittää tulevaisuudessa.
- Teemme ilmastotyötä -tunnuksesta, jonka Ilmastokumppanit saavat käyttöönsä, on toiveissa saada tunnettu paikallisesti yritysten ja asiakkaiden keskuudessa.
- Jatkossa kuntien on mahdollista hyödyntää toimintamallia tiivistääkseen yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa ja lisätäkseen ilmastotoimia laajemmin koko maakunnan alueella. Hankkeen myötä tunnistettiin myös pitkäaikainen tarve pk-yritysten tukemiselle ilmastotyössä, mikä luo pohjaa jatkotoimenpiteille ja mahdollisille uusille hankkeille tulevaisuudessa.

Vastuutaho: Päijät-Hämeen liitto

Kokonaissumma: 40 800 €

Avustusosuus: 28 560 €

Aikataulu: 5/2021-10/2022

Linkki hankkeeseen: <https://paijat-hame.fi/ilmastokumppanuus-kunnat-ja-yritykset/>

YmpyräKS-verkosto Keski-Suomen ilmastotyön vauhdittajana

Hanke vauhditti maakunnan ilmastotyötä kehittämällä Keski-Suomen yritysten ympäristövastuullisuusverkosto YmpyräKSin toimintaa yritysten tarpeita vastaavaksi. Yritysten tieto ilmastotyön merkityksestä ja mahdollisuuksista lisääntyi hankkeen aikana selvästi.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeen aikana toteutettiin tarveselvitys, jolla selvitettiin yritysten ilmastotyön tuen tarpeita. Tulosten perusteella järjestettiin useita infotilaisuuksia ja työpajoja.
- Hankkeessa saavutettiin merkittävä vaikuttavuus yritysten ilmastotyön tukemisessa: verkosto järjesti 20 tilaisuutta, joissa yritykset saivat konkreettisia työkaluja ja ideoita ilmastotyön edistämiseksi. Aiheita olivat muun muassa vastuullisuuden arviointi, hiilijalanjäljen laskenta sekä energiaratkaisut.
- Hankkeessa aloitettiin myös Ympäristövastuullisuuskumppanuus, joka toimii matalan kynnyksen maksuttoman sitoumuksen mallina, johon yritys tai muu organisaatio voi sitoutua.
- Verkoston näkyvyys kasvoi, ja sitä esiteltiin useissa tilaisuuksissa Keski-Suomessa ja muilla alueilla. Verkoston viestintä kehittyi uusien sosiaalisen median kanavien ja verkkosivujen päivityksen myötä. Verkkosivuille luotiin mm. materiaalipankki, joka sisältää yrityksille ja yritysneuvojille hiilijalanjälkilaskureita, oppaita, työkirjoja ja linkkejä rahoituskoonteihin. Näkyvin viestinnällinen toimenpide oli viestintäkampanja keskisuomalaisen yritysten ilmastoteoista videoiden muodossa.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeessa kehitetyt toimintamallit ja työkalut jäävät YmpyräKS-verkoston käyttöön ja niitä hyödynnetään verkoston toiminnassa jatkossa. Verkosto on saanut positiivista palautetta myös Keski-Suomen ulkopuolella, mikä tukee sen toimintojen skaalautumista muille alueille.
- Verkoston ylläpitämät materiaalit, kuten oppaat ja työkalut, jäävät verkoston verkkosivuille ja niitä päivitetään tarpeen mukaan, jotta ne vastaavat jatkossakin yritysten tarpeisiin.

Vastuutaho: Keski-Suomen liitto

Kokonaissumma: 48 970 €

Avustusosuus: 34 280 €

Aikataulu: 11/2021-11/2022

Linkki hankkeeseen: <https://ympyraks.keskisuomi.fi/>

Elinkeinoelämän ja kunnan välinen ilmastoysteistyö (Ilmastokumppanuus)

Tavoitteena oli tuottaa paikallinen malli, joka edistää erityisesti kunnan alueella toimivien yritysten ilmastotyötä ja tukee hankkeessa mukana olevien Vantaan, Järvenpään ja Keravan ilmastotavoitteiden toteutumista.

Tavoitteena oli tuottaa toimintamallikirjasto, jota eri kokokoiset kunnat voivat hyödyntää. Toimintamallikirjastosta poimitaan kohdekuntien erityispiirteiden mukaisesti parhaimmat tavat toimia.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeessa luotiin toimintamallikirjasto, joka kokoaa yhteen kuntien ilmastoysteistyön keinoja yritysten kanssa. Se julkaistiin SYKE hiilineutraalisuomi.fi-sivustolla. Saadun palautteen perusteella toimintamallikirjasto on otettu kunnissa hyvin vastaan. Toimintamallikirjaston eri keinojen vaikutuksia ilmastopäästöihin, vihreään liiketoimintaan ja kuntien ja yritysten vuorovaikutukseen arvioitiin Ramboll Oy tekemässä vaikuttavuuden arvioinnissa.
- Hankkeen aikana kehitettiin myös paikalliset ilmastoysteistyön mallit Vantaalle, Keravalle ja Järvenpäähän. Mallien suunnittelussa hyödynnettiin toimintamallikirjaston tietoja, hankkeessa tehdyn yrityskselyn tuloksia ja hankkeen aikaisia pilotteja. Mallit tukevat ilmastoysteistyön jatkuvuutta ja systematisoimista kuntien ja yritysten välillä, kunkin kunnan resurssit huomioiden.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeessa luodut toimintamallit, työkalut ja oppimiskokemukset tarjoavat arvokasta tietoa muille kunnille ja alueille, jotka pyrkivät edistämään ilmastoysteistyötä paikallisesti. Toimintamallikirjasto edistää kansallisesti kuntien ilmastotyötä, kun toimintamallit on koottu yhteen paikkaan helposti monistettavaksi. Haasteena on materiaalien päivittäminen ja ajantasaisena pitäminen.
- Paikalliset ilmastoysteistyön mallit Vantaalla, Keravalla ja Järvenpäässä on suunniteltu tukemaan ilmastoysteistyön jatkuvuutta ilman välitöntä lisäresurssien tarvetta. Toimintamalleja on tarkoitus ylläpitää myös hankkeen jälkeen. Hankekaupungit jatkavat yhteistyötä hankkeen päätyttyä järjestämällä yhteisiä ilmastowebinaareja ja tunnistamalla uusia yhteisiä kehittämishankkeita. Näin hankkeen tulokset säilyvät ja laajentuvat, tukien kunnianhimoisia ilmastotavoitteita ja paikallista kestäväen kehityksen työtä.

Vastuutaho: Vantaa

Muut konsortioon osallistuvat:

Kerava, Järvenpää ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Kokonaissumma: 100 000 €

Avustusosuus: 70 000 €

Aikataulu: 5/2021-8/2022

Linkki hankkeeseen: [Hanke](#) (vantaa.fi)
[Uutinen hankkeen piloteista](#) (business.vantaa.fi)
[Ilmastokyselyn tulokset](#) (hri.fi)

Resurssiviisaiden yritysten ilmastoteot REIVI

Hankkeessa toteutettiin toimintamalli yritysten ja kuntien ilmastoyhteistyön vauhdittamiseen. Hankkeeseen osallistuivat FISU-verkoston 11 kuntaa sekä useita pilottiryhtyksiä, joiden kanssa toimintamallia koottiin yhdessä.

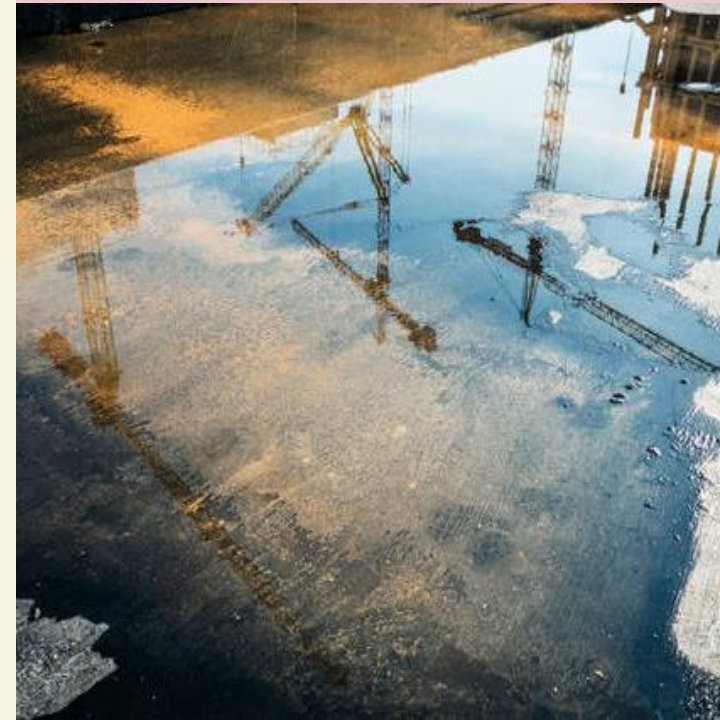
Toimintamallin tekninen toteutus tilattiin ulkopuolisena asiantuntijatyönä Suomen Ympäristökeskukselta ja Motivalta. REIVI-hankkeelle valmisteltiin myös jatkohanke, jossa toimintamallin sisältö vietiin viestinnällisesti toimivaksi kokonaisuudeksi hiilineutraalisuomi.fi/yritysyhteisty

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- FISU (Finnish Sustainable Communities) on resurssiviisauteen pyrkivä edelläkävijäkuntien verkosto, jonka tavoitteet ovat: ei jätettä, ei päästöjä, ei ylikulutusta vuoteen 2050 mennessä.
- Hankkeen toimintamalli toteutettiin yhteiskehitystyönä FISU-kuntien sekä Suomen ympäristökeskuksen ja Motivan kesken, jotka toimivat hankkeen asiantuntijatukena ja toimintamallin kokoajana. Hankkeen työpajoihin ja sisällölliseen työhön osallistui myös pilottiryhtyksiä FISU-kunnista.
- Vaikka toimintamallia ei pantu sellaisenaan toimeen, useat kunnat toteuttivat ja paransivat hankkeen aikana tuloksellista ilmastotyötä yritysten kanssa, ja siten toimeenpano ja yhteiskehittäminen lomittuivat toisiinsa.
- Hanke oli ensimmäinen, joka kokosi yhteen erilaisia kuntien ja yritysten välisen ilmastoyhteistyön tapoja. Hankkeella on positiivisia vaikutuksia kuntien ja yritysten ilmastoyhteistyöhön liittyvän tiedon lisääntymiseen.
- Hankkeen viestinnässä huomioitiin muun muassa yritykset, verkostot ja kuntalaiset. Mediatiedote ja mediatilaisuus REIVI – hankkeesta FISU-verkostopäivien yhteydessä innoitti uutisen Turun Sanomiin sekä Åbo Underrättelser – lehteen. Lisäksi tehtiin podcast yritysten ja yhteisöjen saamisesta mukaan ilmastotyöhön.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Toimintamallin on tarkoitus osoittaa sopivia polkuja kohti kuntien ja yritysten ilmastoyhteistyön kehittämistä eri vaiheissa ilmastotyössään oleville kunnille. Sidosryhmät hankkeen tuloksien hyödyntämiseen ovat pääasiallisesti kunnat.
- REIVI:n jatkohankkeen myötä toimintamallin tuloksista syntyy konkreettinen työkalu kuntien ja yritysten käyttöön vähähiilisen liiketoiminnan vauhdittamiseksi. REIVI:n jatkohanke pyrkii tuomaan etenkin yritysten ilmastotyön hyötyjä esille niin kunnille kuin yrityksille. Yritysten osallistaminen ilmastotyöhön kunnissa lisää myös poliittista tukea ilmastotoimiin.

Vastuutaho: Turku ym. FISU-kunnat

Kokonaissumma: 83 300 €

Avustusosuus: 50 000 €

Aikataulu: 9/2019-10/2020

Linkki hankkeeseen: [REIVI](https://reivi.fisunetwork.fi) (fisunetwork.fi)

Ilmastokaupungin Hiilineutraalit Klusterit

Jotta Turun kaupunki voi olla hiilineutraali 2029 mennessä, alueen yritykset on saatava mukaan päästöjen vähentämiseen. Hanke keskittyi alueen merkittäviin klusterirytyksiin ja näiden alihankintaketjuihin. Myös alueen ilmastotoimijoiden verkostojen yhteistyötä vahvistettiin.

Turun ilmastojoukkueen toimintaa kehitettiin yrityksiä palvelevaksi ilmastoverkostoksi.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Ilmastokaupungin Hiilineutraalit Klusterit (IKLU) -hankkeen päätavoitteena oli kannustaa Turun alueen klustereihin kuuluvia yrityksiä, erityisesti Health, Maritime ja Experience -klustereiden toimijoita, tekemään päästövähennyksiä ja liittymään ilmastojoukkueeseen. Ilmastojoukkueeseen saatiin 20 uutta jäsentä. Hankkeessa kasvatettiin ja vakiinnutettiin ilmastojoukkueen toimintaa alueelliseksi ilmastoverkostoksi, joka palvelee yrityksiä ja yhteisöjä Turun alueella.
- Klustereiden suurimpia toimijoita ja ilmastotyön edelläkävijöitä nostettiin esiin viestinnässä monipuolisesti. Näiden veturiyritysten esimerkin avulla kannustettiin klustereiden alihankkijoita ja pienempiä yrityksiä ilmastotekoihin. Hankkeessa tuotettiin myös 15 videon videosarja ”yritykset matkalla ilmastoviisaiksi”, jota markkinoidaan hankkeen jälkeen.
- Yrityksille järjestetyissä koulutuksissa parannettiin yritysten tiedollisia valmiuksia päästövähennysten tekemiseen, ja huomioitiin klusterikohtaisesti muun muassa päästölaskenta, resurssiviisaus sekä kiertotalous. Yritykset saivat myös sparrausta SECAP-korttien tekemiseen.
- Ilmastokahvit olivat suosittuja ja merkittävä parannus verkoston toimintaan. Tapaamisten yhteydessä ilmastojoukkueen yritykset esittelivät ilmastotekojaan, minkä lisäksi kuukauden teemasta kuultiin myös asiantuntijapuheenvuoro.
- Hankkeen puitteissa järjestettiin myös tuuppausaiheinen työpaja kunnille ja verkostoille. Sitowisen kanssa kirkastettiin lisäksi ilmastojoukkueen visiota työpajasarjassa.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeen tulokset luovat vahvan perustan Turun alueen ilmastotyön jatkumiselle ja laajenemiselle. Ilmastojoukkueen toiminta on hankkeen aikana saanut selkeyttä ja sen toimintamalli on vakiintunut osaksi Turun kaupungin ilmastotyötä. Ilmastojoukkueen kehittämistä jatketaan tulevaisuudessa, jotta yhä useampi yritys saadaan mukaan päästövähennystalkoisiin ja Hiilineutraali Turku 2029 -tavoitteen saavuttamiseen.

Vastuutaho: Turun kaupunki

Kokonaissumma: 140 000 €

Avustusosuus: 70 000 €

Aikataulu: 6/2021-11/2022

Linkki hankkeeseen:

[Ilmastojoukkue](#) (turku.fi)

[hanke](#) (turku.fi)

Irtiotto öljystä – yritysten ja maatalojen energiatehokkuuden ja vähähiilisuuden edistäminen

Hankkeen ensisijaisena tavoitteena oli saada Kalajoen kaupungin ohella alueella toimivat yritykset ja maatilat mukaan energiatoimiin. Hanke saavutti 61 tonnin vuosittaisen hiilidioksidipäästöjen vähennyksen. Hankkeen vaikutuksesta on saatu vähennettyä öljyn käyttöä kohdealueella noin 200 MWh/vuosi. Luku vastaa noin 15 omakotitalon vuosittaista lämmitysenergian tarvetta. Energiansäästöä syntyi 170 MWh/vuosi, joka vastaa noin 12 omakotitalon vuosittaista lämmitysenergian tarvetta.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- "Irtiotto öljystä - yritysten ja maatalojen energiatehokkuuden ja vähähiilisuuden edistäminen" - hanke onnistui tukemaan Kalajoen alueen yrityksiä ja maatiloja energiatehokkuustoimissa ja vähähiilisuuden edistämässä. Hankkeeseen osallistui yhteensä 38 yritystä. Hankkeessa tarjottiin energia-asiantuntijapalveluita, toteutettiin lämmitysjärjestelmien hiillaskentaa ja etsittiin vaihtoehtoja fossiilisten polttoaineiden käytölle.
- Haasteista huolimatta, kuten maailman laajuisesta komponenttipulasta ja maaseutuyritysten taloudellisesta ahdingosta, hanke eteni tasaisesti ja tuki energiatehokkuus- ja vähähiilisyystoimia. Asiakaskyselyn perusteella 80% koki saaneensa apua energia-asiantuntijapalvelusta.
- Viestintä onnistui ja lehdistönäkyvyyttä tuli niin paikallis- kuin aluemediasta. Hankkeessa osallistuttiin myös podcast-jakson tekoon, jossa tuotiin esille hankkeen viestiä. Lisäksi viestittiin Energiansäästöviikosta some-kanavilla ja jaettiin uutiskirjettä. Nämä lisäsivät tietoisuutta ja kiinnostusta energiatehokkuusratkaisuihin.
- Hanke järjesti Minienergiamesut. Lisäksi selvitettiin muun muassa myös kiinnostusta alueellisen lämpöverkon kehittämiseen.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeessa luotiin pohjaa pitkäjänteiselle energiatehokkuuden ja vähähiilisuuden kehittämiselle Kalajoen alueella. Hanke on saanut kiitosta konkreettisista asiantuntijapalveluistaan ja kestäväen kehityksen tueksi tuotetut toimet, kuten asiantuntijapalvelut ja opastukset, ovat osoittautuneet erittäin hyödyllisiksi. Hanke avasi mahdollisuuden myös jatkohankkeelle.
- Asiakaskyselyn perusteella 24% vastaajista oli jo vienyt energiahankkeensa loppuun, ja kesken olevista hankkeista 90% aikoo viedä energiahankkeensa loppuun saakka.

Vastuutaho: Kalajoen kaupunki

Kokonaissumma: 81 037 €

Avustusosuus: 56 726 €

Aikataulu: 5/2021-11/2022

Linkki hankkeeseen: [Kestävyysoikka.fi](https://kestavyysloikka.fi)

Vihreäksi yritysalueeksi – yritysalueiden kestävän suunnittelun ja uudistamisen työkalu

Hankkeessa kehitetty työkalu auttaa rakentamaan kuntien ja kaupunkien yritysalueita kestävästä kehityksestä ja yritystoimintaa tukevaksi toimintaympäristöksi. Hanke toteutettiin yhteistyössä kaupungin ja yritysten kanssa. Työkalu sopii yritysalueiden kestävän kehityksen kehittämistoimenpiteisiin ja yritystoimintaa tukevaksi toimintaympäristöksi. Hanke koostui kolmesta osavaiheesta: työkalun rakentaminen, yhteistyöryhmien toiminnan käynnistäminen ja työkalun pilotointi.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Kaupunkiorganisaatiossa saatiin alulle käytännön toimenpiteitä ja ajatusmalleja, joilla toteuttaa kestävän kehityksen toimenpiteitä.
- Hanke lisäsi vihreän yritysalueen ymmärrystä kaupungin yritysalueiden kaavoituksesta ja infra- ja vastaavilla tahoilla.
- Moni yritys alkoi hyödyntämään alueella tuotettua vihreää energiaa.
- Aihepiirin tietoutta lisättiin ja sitä hyödynnetään yritysten kanssa käytävässä kehitystyössä ja yritystoiminnan sparrauksessa.
- Kestävä kehitys integroitiin osaksi kehitystyötä. Yritykset voivat halutessaan laskea päästövähennykset, mitä voidaan hyödyntää liiketoiminnassa tai esim. markkinoinnissa.
- Hankkeessa laadittiin kestävän kehityksen tiekartta kaupungin ja konserniyhtiöiden päätöksentekoprosesseihin.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Toiminta on vakiintunut organisaation tekemisen tapoihin ja levinnyt laajemmalle. Toimintaa on tuotu jokapäiväiseksi muun toiminnan ohessa tapahtuvaksi sekä kaupunkiorganisaatiossa että elinkeinoyhtiössä.
- Materiaalia kehittämisprosessista työstetään ja tarkennetaan vielä kaupunginorganisaation käyttöön ja hankkeessa olleille yrityksille.
- Hankkeen aikana suunniteltua analyysityökalua voidaan käyttää soveltaen myös muilla yritysalueilla ja työkalua voidaan kehittää edelleen yritysalueiden suunnittelun tueksi.
- Hankkeessa kehitettyjä yritysalueen vihertävyyden toiminta- ja laskentamalleja pitää vielä kehittää, mutta ne ovat muokattavissa erikokoisiin kuntiin ja yritysalueisiin.
- Hankkeen aikana tehty pilotointi ja demoexcel-työkalu ovat hyvä kehityskohde kestävän kehityksen arvioinniksi. Työkalut vaativat jatkotyöstöä ja tarkennuksia, mutta ovat sovellettavissa eri kehitysvaiheissa olevien yritysalueiden analysointiin. Työkaluja voidaan muokata isompien alueiden suunnitteluun, seurantaan ja infran toteuttamiseen, kuin myös yrityskohtaisen toimintaympäristön analysointiin.

Vastuutaho: Into Seinäjoki Oy

Muut konsortioon osallistuvat: Seinäjoen kaupunki

Kokonaissumma: 68 000 €

Avustusosuus: 47 600 €

Aikataulu: 8/2022–2/2024

Lisätietoja: [Kehityshankkeet](https://www.intoseinajoki.fi) (intoseinajoki.fi)

Kuntien yritysneuvonta ilmastotoimien tukena

Hankkeessa tavoiteltiin yritysten ja kaupungin välistä ilmastosynergiaa ja ilmasto-osaamisen kehittämistä. Hankkeen aikana kehitettiin kuuden Varsinais-Suomen kunnan yritysneuvonnan ilmasto-osaamista ja kannustetaan kuntien yrityksiä vähähiilisyteen.

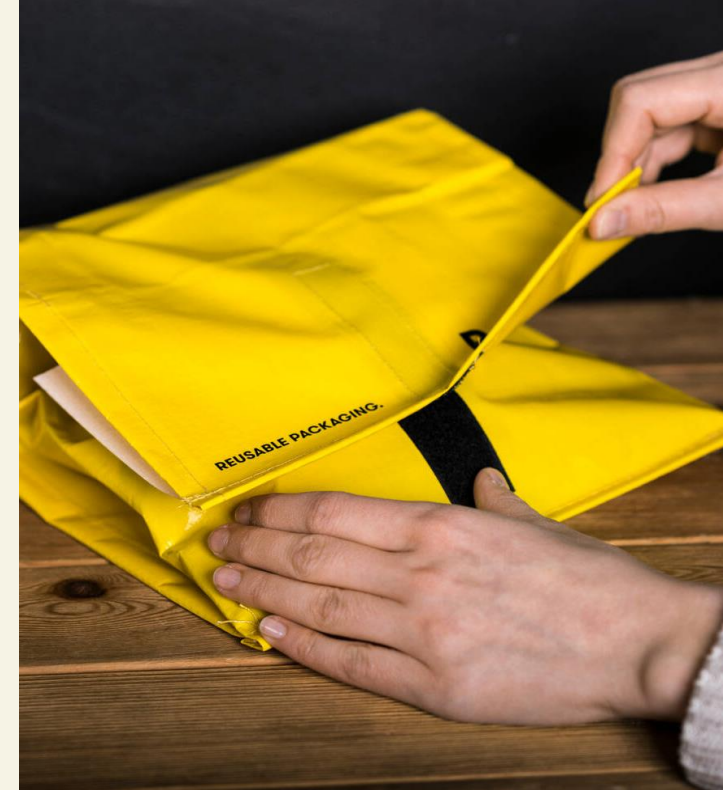
Hanke koostui kuntien yrityspalveluista vastaavien henkilöiden osaamisen kehittämisestä, kestävän liiketoiminnan yrityskoulutuksista ja kuntavaltuutetuille suunnatuista koulutuksista.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeen tuloksena Varsinais-Suomen kuuden kunnan (Naantali, Raisio, Masku, Lieto, Loimaa, Somero) yritysneuvonta ja elinkeinokehittämisen toimijat vahvistivat osaamistaan ilmastotoimien tukemisessa ja yhteistyötä paikallisten pk-yritysten kanssa. Yritysneuvojen tapaamiset ja kuntakohtaiset keskustelut syvensivät yritysneuvonnan ja elinkeinokehittämisen toimijoiden ymmärrystä ilmastotoimien ja kestävän liiketoiminnan välisistä yhteyksistä. Elinkeinokehittämisen aiempaa vahvempi tunnistaminen myös ilmastotoimien kannalta tärkeänä on edesauttanut ilmastotyön mahdollisuuksien näkemistä kunnissa.
- Hankkeen aikana järjestetty pk-yrityksille suunnattu koulutussarja ja tuotetut materiaalit lisäsivät yritysten valmiuksia ja tietoa ilmastotoimien toteuttamiseksi. Lisäksi teemakoulutuksissa käsiteltiin muun muassa energiatehokkuutta, kiertotalouden mahdollisuuksia, materiaalikiertoja ja palvelualan ilmatoratkaisuja. Lisäksi materiaaleja, kuten ympäristökestävän yritystoiminnan linkkilista ja tarkistuslistat yritysten ympäristövaikutusten arviointiin, koottiin ja päivitettiin yritysneuvonnan ja pk-yritysten ilmastotyön tueksi.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Materiaalit, kuten tarkistuslistat ja linkkilista, jäävät kuntien elinkeinopalveluiden ja yritysten käyttöön. Niitä voidaan hyödyntää myös muissa kunnissa. Näin hankkeen vaikutukset ulottuvat laajemmalle alueelle ja tukevat ilmastotavoitteiden saavuttamista sekä kuntaorganisaatioissa että pk-yrityksissä.
- Yritysneuvonnan osaamisen kehittäminen ja yritysten ilmastoyhteistyön edistäminen tunnistettiin tärkeiksi teemoiksi jatkossakin. Hankkeen jälkeen kuntien ja yritysten ilmastoyhteistyön osalta keskustelua jatketaan osana kuntien ilmasto-ohjelmien laatimista ja toimeenpanoa.

Vastuutaho: Valonia / Varsinais-Suomen liitto

Muut konsortioon osallistuvat:
Turku AMK, Varsinais-Suomen Yrittäjät

Kokonaissumma: 89 000 €

Avustusosuus: 62 300 €

Aikataulu: 5/2021-11/2022

Linkki hankkeeseen:
<https://www.valonia.fi/hanke/kuntien-yritysneuvonta-ilmastotoimien-tukena/>

Luovien alojen ekologisen kestävyysmurroksen toimenpideohjelma (LuoTo)

Hankkeessa on muodostettu kokonaiskuva luovien alojen kestävyystyöstä ja kuntien roolista sen tukijana ja mahdollistajana. Lisäksi on laadittu luovien alojen ekologisen kestävyysmurroksen toimenpideohjelma, joka sisältää ilmasto- että kiertotaloustavoitteet ja vaikuttavimmat keinot kestävyysmurroksen edistämiseen sekä luoville aloille että kunnille.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeessa onnistuttiin tuomaan luovien alojen keskeiset kestävyystoimijat yhteen ja muodostettiin kokonaiskuva eri luovilla aloilla tarvittavista toimenpiteistä kestävyysmurroksen edistämiseksi. Lisäksi kartoitettiin luovien alojen hiilijalanjälkeä, päästövaikutuksia, kiertotalouden mahdollisuuksia sekä tunnistettiin ekologisen kädenjäljen merkittävyys yhteisessä kuntien ja alan toimijoiden prosessissa. Toimenpideohjelma kokoaa yhteen parhaat toimet alan päästöjen vähentämiseksi sekä esittää toimenpiteitä luovien alojen ja kuntien kulttuuri- ja sivistystoiminnan kestävyystyön edistämiseksi.
- Hankkeessa hahmotettiin kuntien roolia luovien alojen kestävyysmurroksen edistäjänä ja mahdollistajana. Kunnilla on useita rooleja jalkautuksessa: kestävät hankinnat, kiinteistöjen hallinta- ja omistajaohjaus sekä kulttuuritoimintojen ja koulutuksen rahoitus sekä kulttuuritoimen oma toiminta, kuten tapahtumien järjestäminen, harrastustoiminta ja taidekasvatus. Uudenmaan kuntien kulttuuriasiantuntijaryhmälle (ULKAS) järjestettiin Kestävyystyön ABC-työpaja tammikuussa 2023. Työpajassa muodostettiin lähtötilakartoitus ja tarjottiin kuntien kulttuuriasiantuntijoille eväitä kestävyystyöhön omassa kunnassa.
- Hankkeessa järjestettiin yhdeksän osallistavaa työpajaa luovien alojen toimijoille. Niihin osallistui 307 luovien alojen ammattilaista. Lisäksi järjestettiin työpajoja Uudenmaan kuntien kulttuuritoimialalle. Työpajojen tulosten perusteella laadittiin ja julkaistiin luovien alojen ekologisen kestävyysmurroksen toimenpideohjelma.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- LuoTo-hanke ja toimenpideohjelma on herättänyt runsaasti kiinnostusta sekä kotimaisten luovien alojen toimijoiden keskuudessa että muissa pohjoismaissa.
- Hankkeen aikana kävi ilmi, etteivät pienten ja keskisuurten kuntien kulttuuritoimen resurssit usein mahdollista kestävyystyötä, mutta kunnat toivovat konkreettisia toimenpiteitä ja ohjeita erityisesti kestävään tapahtumajärjestämiseen sekä kirjastojen ekologisen kestävyystyön toimintamallien kehittämiseen.
- Toimenpideohjelman suosituksista viestitään laajasti sekä luoville aloille että kunnille ja kehitetään yhteistyötä kuntatoimijoiden kanssa. Ohjelman jalkautukseen on saatu jatkorahoitusta OKM:n luovien alojen uudistumisen rakennetukiavuksena 2023–2025.

Vastuutaho: Uudenmaan liitto

Kokonaissumma: 101 250 €

Avustusosuus: 60 000 €

Aikataulu: 8/2022–9/2023

Lisätietoja: [Monimuotoiset luovat alat kestävyyttä rakentamassa – Luovien alojen ekologisen kestävyysmurroksen toimenpideohjelma](#) (pdf)

Yritysten ilmastoteot kasvuun ja näkyviin

Hankkeessa kehitettiin Kaarinan kaupungin alueella toimivien yritysten ilmastotyötä. Samalla edistettiin kunnan ja alueen yritysten välistä ilmastoyhteistyötä.

Hankkeeseen mukaan lähteviä yrityksiä opastettiin toimiensa parempaan viestintään sekä johdonmukaisen päästövähennyspolun laatimiseen.

Hanke onnistui tavoitteessaan integroida ilmastotoimet osaksi Kaarinan kaupungin ja yritysten välistä yhteistyötä sekä mukana olleen yritysryhmän aktivoimisessa ilmastotoimiin.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Yritysten ilmastoteot kasvuun ja näkyviin –hankkeessa yrityksille järjestettiin viiden koulutuksen sarja, jonka aikana yritykset lähtivät aktiivisesti edistämään ilmastotyötään, kartoittamaan päästövähennyskeinoja ja selvittämään toimintansa hiilijalanjälkeä sekä suunnittelemaan energiatehokkuusinvestointeja. Koulutukset koettiin onnistuneiksi ja ne vastasivat yritysten odotuksiin ja tarpeisiin, motivoivat ilmastotyössä eteenpäin sekä auttoivat hahmottamaan konkreettisia toimenpiteitä ja tekoja. Hankkeessa järjestettiin myös hankintakoulutusta viranhaltijoille.
- Hanke tuotti pk-sektorin yritysten ilmastotyön käynnistämisen tueksi Yritysten ilmastotyön askeleet –työkirjan. Työkirja on julkaistu osoitteessa: valonia.fi/yritysten_ilmastoteot.
- Hanke kuvasi videosarjan, jossa kuultiin Kaarinan kaupungin ilmasto-ohjelmasta, ilmastotoimien vaikutuksista Kaarinan kehityksen työhön sekä hankkeeseen osallistuneiden yritysten ilmastoteoista sekä jatkosuunnitelmista.
- Hankkeen tärkeimpinä saavutuksina voidaan pitää Kaarinan kehitys Oy:n sitoutuneisuutta ilmastoteeman entistä vahvempaan integroimiseen osaksi kehitysyrityksen perustusta. Näin hankkeen aikana lisääntynyt tieto sekä työkalut jäivät jatkokäyttöön ja hankkeen vaikuttavuus kasvaa vielä sen päätyttyä.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Tulosten viestinnän, pysyvän työkalun ja Kaarinan kehityksen jatkotyön kautta hankkeessa aloitettu työ jatkuu ja tavoittaa yrityksiä myös hankkeen päätyttyä. Yrityksen ilmastotyön askeleet –työkirjaa tullaan hyödyntämään sekä Kaarinan kehitys Oy:n toiminnassa että Valonian jatkohankkeissa.
- Koulutustilaisuuden materiaalit koottiin Valonian sivuille jaettavaksi ja katsottavaksi. Koulutusmateriaalit sekä videot ovat vapaasti myös muiden toimijoiden käytettävissä, ja niitä suositellaan hyödynnettäviksi.
- Jatkumona hankkeelle ja osana ilmasto-ohjelman toimeenpanoa vuonna 2022 käynnistetään selvitystyö Kaarinan ilmasto-ohjelman elinkeino- ja yritysvaikutuksista.

Vastuutaho: Kaarina

Muut konsortioon osallistuvat:
Valonia, Kaarinan kehitys Oy

Kokonaissumma: 83 000 €

Avustusosuus: 50 000 €

Aikataulu: 5/2020-11/2020

Linkki hankkeeseen: [hankkeeseen](http://hankkeeseen.kaarina.fi) (kaarina.fi)

Hiilineutraali Inkoo 2035

Hankkeessa kehitetty ”vihreän siirtymän” VISI- palvelu on suunnattu kaikille Inkoon alueella elinkeinotoimintaa harjoittaville yrityksille ja toimialoille.

Hiilineutraali Inkoo -hankkeen toteutti Novago yrityskehitys Oy yhteistyössä Inkoon kunnan, Inkoon yrittäjien, alueen maatilayrittäjien sekä erityisasiantuntijoiden kanssa.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeen toteutti Novago Yrityskehitys Oy yhteistyössä Inkoon kunnan, Inkoon yrittäjien, alueen maaseutuyrittäjien ja erityisasiantuntijoiden kanssa. Palvelun erityiskohteena oli maatalouden yritystoiminta, koska sillä on merkittävä päästövähennyspotentialiaali alueella.
- Alkukartoituksella selvitettiin kunnan alueella toimivien maaseutuyrittäjien ja yrittäjien toimialarakenteesta ja siitä mihin päästövähennystoimenpiteitä kannattaisi suunnata. Näiden kartoitusten pohjalta toteutettiin tilaisuuksia, joissa kunnat ja yritykset saivat tietoa, kuinka voivat esimerkiksi vähentää hiilijalanjälkeään tai hyödyntää hiilikädenjälkeä.
- Hankkeen aikana selvitettiin biokaasuvoimalaitoksen toteuttamiselle vaihtoehtoja.
- Kestävä Inkoo/Hållbara Ingå verkkosivut luotiin hankkeen aikana. Sivulla on koottuna materiaalia hankkeesta.
- Viestintää toteutettiin paikallisissa suomen- ja ruotsinkielisissä lehdissä, Svenska radio Nyland, Inkoon kunnan nettisivuilla sekä hankkeen kumppaneiden kanavissa. Viestinnässä keskityttiin välittämään tietoa webinaareista, minkä lisäksi saatiin näkyvyyttä mediassa.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- VISI-palvelu on suunniteltu pysyväksi palvelumuodoksi, joka voi skaalautua muihin Hinku-kuntiin. Novago Yrityskehitys Oy seuraa jatkossa ja antaa tukeaan toimijoille myös hankkeen jälkeen.

”

Tämä on tuhannen taalan paikka jalkauttaa vihreän siirtymän palvelukehitys alueemme yrityksiin yhteistyössä Inkoon kunnan kanssa

- Esa Viitamo, TkT, kestävä yrityskehitys

Vastuutaho: Inkoon kunta

Muut konsortioon osallistuvat: Novago Yrityskehitys Oy

Kokonaissumma: 65 200 €

Avustusosuus: 45 600 €

Aikataulu: 5/2021-6/2022

Linkki hankkeeseen: --

Etelä- ja Lounais-Pirkanmaan ilmastoekosysteemi

Hankkeessa luotiin pysyvä ekosysteemi ja toimintamalli Etelä- ja Lounais-Pirkanmaan kuntien yritysten ja yhteisöiden ilmastoyhteistyöhön, tehostamalla kuntien ilmastoviestintää sekä tukemalla ja innostamalla paikallisia toimijoita ilmastotyöhön.

Tampereen kaupunkiseudun ulkopuolisille Pirkanmaan kunnille perustettiin avoin ilmastokumppanuusverkosto, jonka avulla vahvistettaisiin kuntien roolia alueidensa hiilineutraaliustyössä.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Hankkeen aikana toteutettiin monia ilmastoaiheisia webinaareja, työpajoja, asiantuntijapuheenvuoroja, yritysvierailuja ja tapaamisia.
- Aktiivinen viestintä eri kohderyhmille teki ilmastoverkoston ja yritysten ilmastotyötä näkyväksi.
- Hankkeessa perustettu yritysten ja yhteisöjen maksuton Ilmastoverkosto, on tarjonnut tietoa, vertaistukea ja näkyvyyttä ilmastotyöhön liittyvissä aiheissa. Verkoston avulla kunnat ovat tukeneet alueen yritysten ilmastotyötä, ja alueen ilmastotyö on vahvistunut.
- Ilmastoteemat ja ilmastoviestintä saatiin kytkettyä paremmin osaksi kuntien elinkeinotyötä. Hanke sitoutti yhteensä 53 yritystä päästövähennyksiin, ja ilmastotekoja tehtiin yhteensä 68. Lisäksi 19 yritystä laski oman toimintansa hiilijalanjäljen ja 11 yritystä teki ilmastoviestintään liittyvää tarkastelua ja suunnitelmia viestinnän kehittämiseen.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hanke on edistänyt yritysten ilmastotyötä ja päästöjen vähentämistä. Nykyiset ja uudet ilmastokumppanit tulevat jatkossakin asettamaan vuosittain uusia ilmastotavoitteita ja arvioimaan aikaisempien tavoitteiden toteutumista.
- Pirkanmaan ilmastoverkoston toiminta jatkuu, kehittyy ja laajenee erillisen jatkorahoituksen myötä. Toiminta laajenee neljään uuteen Pirkanmaan kuntaan ja verkoston sisältöihin nostetaan luonnon monimuotoisuustyö ja panostetaan entistä enemmän maataloustoimijoiden ilmasto- ja luontotyöhön. Ilmastoverkosto voi toimia perustana myös maakunnalliselle Ilmastoverkostolle.
- Kokemukset ilmastoverkostotoiminnasta tarjoavat valtakunnallisesti lisätietoa siitä, mitä perustamisessa ja toiminnan pyörittämisessä kannattaa huomioida. Hankkeen toimintamallit ovat monistettavissa muihin kuntiin ja alueellisen ilmastoverkoston rakentamiseen.

Vastuutaho: Akaan kaupunki

Muut konsortioon osallistuvat: Sastamalan ja Valkeakosken kaupungit sekä Punkalaitumen, Pälkäneen ja Urjalan kunnat

Kokonaissumma: 95 250 €

Avustusosuus: 66 675 €

Aikataulu: 8/2022–4/2024

Lisätietoja: [Etelä- ja Lounais-Pirkanmaan Ilmastoverkosto](#) (ilmastoverkosto.fi)

Etelä-Karjalan Ilmastokumppanit –hanke

Hankkeessa laajennettiin Lappeenrannassa aloitettua Greenreality -kumppanit yritysverkostotoimintaa maakunnan muihin kuntiin ja yrityksille lisättiin konkreettisia hiilipäästöjen vähentämiseen liittyviä tavoitteita. Hankkeessa myös suunniteltiin ja otettiin käyttöön yritysten ja kuntien välinen ilmastokumppanuusmalli.

Hankkeen aikana kumppaneiden määrä on kasvanut 40 kumppaniin. Verkostolle on aktiivisesti järjestetty tukea ilmastotekoihin kuntien työntekijöiden, asiantuntijoiden sekä verkostotapaamisien kautta.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Etelä-Karjalan Ilmastokumppanit -hanke on ollut merkittävä Greenreality-kumppanit-verkostolle. Hankkeen aikana verkosto laajeni maakunnalliseksi ja toiminnan syventämiseksi on luotu ilmastokumppanuusmalli. Verkoston toiminta laajeni Lappeenrannasta koko Etelä-Karjalan alueelle. Tämä oli askel kohti laajempaa alueellista vaikuttavuutta.
- Vanhoja kumppaneita aktivoitiin tekemään uusia ympäristötavoitteita, ja verkoston tarjoamia palveluita, kuten verkostotapaamisia ja päästölaskentoja, hyödynnettiin tehokkaasti. Päästölaskentoja toteutettiin LCA Consultingin kautta hankkeen aikana viisi kappaletta. Osa verkoston yrityksistä on tehnyt tai teettänyt laskentaa itse.
- Hankkeen aikana saatiin näkyvyyttä ja luotiin uusia yhteistyösuhteita. Uudet kumppanit ovat osallistuneet aktiivisesti toimintaan ja sitoutuneet kunnianhimoisiin tavoitteisiin. Eräs yrityksistä on laskenut tuotantonsa hiilijalanjäljen ja pyrkii vähentämään sitä sekä kompensoimaan jäljelle jäävät päästöt vuosittain. Jo toteutuneet sitoumukset ovat saaneet aikaan päästövähennyksiä, ja niiden katsotaan lisääntyvän toiminnan edetessä.
- LUT-yliopiston kanssa tehtiin yhteistyötä ympäristötekniikan projektityökurssia hyödyntäen, johon osallistui kaksi verkoston yrityksistä. Hankkeessa järjestettiin myös verkostotilaisuuksia, joissa esiteltiin Greenreality –kumppanit verkoston tilannetta, uutta ilmastokumppanuusmallia, kerrottiin vastuullisesta yritystoiminnasta sekä kerrottiin vastuullisesta ruokailusta ravintoloiden näkökulmasta. Somkampanjalla tavoitettiin myös lisää vaikuttavuutta hankkeelle.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeen ansiosta verkosto ja ilmastokumppanuusmalli on kasvanut ja vahvistunut, mikä luo pohjan entistä vaikuttavampien toimenpiteiden toteuttamisen tulevaisuudessa. Tämän toteutuminen edellyttää, että verkostolla on riittävät resurssit tukea ja viestiä yritysten saavutuksista sekä houkutella uusia ilmastokumppaneita mukaan.
- Verkostotilaisuuksissa ja muussa toiminnassa jaettu asiantuntijatieto ja vertaiskokemukset ovat antaneet yrityksille valmiuksia vastuullisuustyöhön ja vastuullisuusviestintään, mikä tukee niiden toimintaa jatkossa.

Vastuutaho: Lappeenrannan kaupunki

Muut konsortioon osallistuvat: Imatran kaupunki

Kokonaissumma: 90 500 €

Avustusosuus: 63 350 €

Aikataulu: 5/2021-11/2022

Linkki hankkeeseen: [Greenreality –kumppanit \(greenreality.fi\)](https://greenreality.fi)

Kanteenmaan kiertotalousklusteri

Punkalaitumen Kanteenmaalle luotiin kiertotalouden toimijaverkosto.

Verkostoon kuuluu kunnan lisäksi alueen yrityksiä ja siihen haetaan aktiivisesti mukaan uusia toimijoita.

Hankkeessa annettiin myös neuvontaa maatalousyrittäjille energiatehokkuusasioissa.

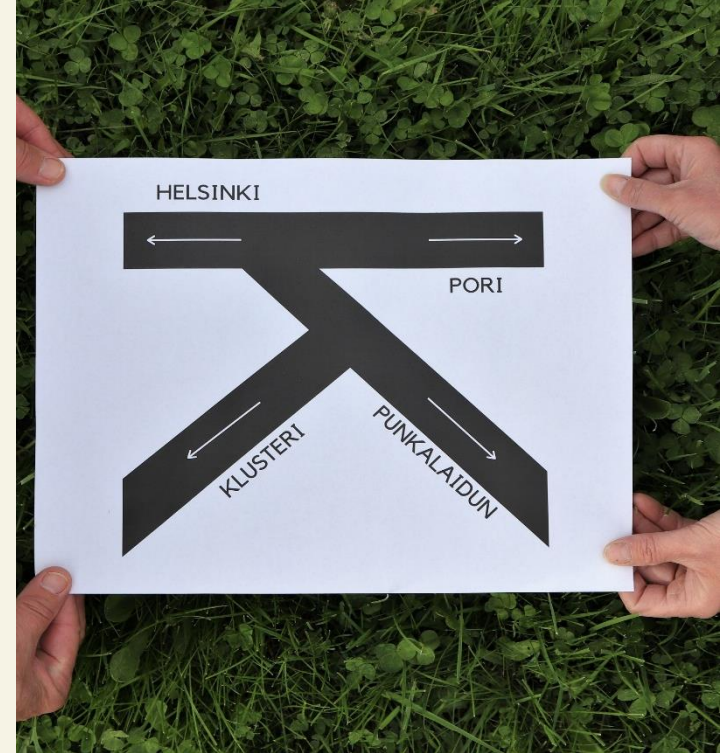
Yrityksiä tuotiin yhteen, jolla pyrittiin löytämään synergiaetuja mm. materiaalihankinnoissa.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- Kanteenmaan kiertotalousklusterin hankkeessa onnistuttiin luomaan avoin ja luottamuksellinen verkosto alueen yritysten, kuntalaisten ja kunnan hallinnon välille. Hankkeen myötä Punkalaitumen kunta sai alkusysäyksen Kanteenmaan kehittämiseksi kiertotalouden keskittymänä.
- Hankkeessa käytettiin osallistavia menetelmiä muun muassa kehittämällä hankkeelle interaktiiviset kotisivut. Viestintä kanavoitiin lisäksi paikallisten medioiden, lehtiartikkeleiden ja sosiaalisen median kautta, mikä lisäsi tietoisuutta bio- ja kiertotalouden liiketoimintamahdollisuuksista, klusterihankkeesta sekä energiatehokkaista toimenpiteistä. Klusterille luotiin myös oma logo ja brändi.
- Hankkeen aikana toteutettiin kaikille avoin tiedotustilaisuus ja tilakäyntejä, sekä kehitettiin alueen näkyvyyttä ja verkostoitumista, mikä loi perustaa tulevalle yhteistyölle. Hankkeen tulokset ovat paikallisia ja tulevaisuuteen suuntautuvia, ja niiden vaikutukset tulevat esiin erityisesti silloin, kun alueelle sijoittuvat yritykset aloittavat toimintansa.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Kiertotalousklusterin konsepti on sovellettavissa muihin kunnallisiin ja alueellisiin kehityshankkeisiin, ja Kanteenmaan alueen kehittämisen mallia voidaan monistaa myös muualla Suomessa.
- Verkoston kehittäminen ja viestintästrategian luominen tukevat hankkeen tulosten kestävyyttä ja skaalautumista. Viestintää jatketaan klusterin kotisivujen ja sosiaalisen median kautta.
- Kanteenmaan klusterin on tarkoitus jatkaa toimintaansa hankkeen jälkeen ja seuraavassa vaiheessa käynnistetään alueella osayleiskaavan laadinta ja kaavoitustyöhön tullaan ottamaan mukaan verkoston toimijoita, jotta tuleva kaava on mahdollisimman tarkoituksenmukainen myös yritystoimintaa ajatellen.

Vastuutaho: Punkalaitumen kunta

Kokonaissumma: 17 000

Avustusosuus: 12 000

Aikataulu: 5/2021-11/2022

Linkki hankkeeseen: [uutinen](#) (Punkalaitumen Sanomat)

IlmastoPARKKI - valmennuksella kohti kestäväää kasvua ja ympäristövastuullista yritystoimintaa

Hanke tuki Hämeenlinnan seudulla toimivia pk-yrityksiä ilmasto- ja ympäristötyössä. Valmennuksella pyritään sekä sitouttamaan paikallisia yrityksiä ilmastotyöhön että lisäämään yritysten ilmasto-osaamista. Hanke auttaa meitä osaltaan pääsemään Hämeenlinnan hiilineutraaliustavoitteeseen, 2035.

Hankkeen tulokset ja vaikutukset:

- IlmastoPARKKI-hanke onnistui tavoitteessaan luoda malli yritysten vastuullisuusvalmennuksesta. Valmennuksessa syntyi malli, joka on helposti sovellettavissa eri alueilla vastaavissa yritysten vastuullisuustyön tukemisessa.
- Hankkeessa järjestettiin yhteensä neljä valmennuspäivää syys-joulukuussa 2021. Valmennuksessa yrityksille tarjottiin tietoa yritysvastuusta, hiilijalanjäljen laskemisesta sekä vastuullisuusviestinnästä.
- Useat yritykset saivat konkreettisia ideoita vastuullisuustyön kehittämiseksi, ja esimerkiksi käsityöyritys loi vastuullisuussivut nettisivuilleen ja graafisen suunnittelun yritys kehitti vastuullisempia tuotevaihtoehtoja. Valmennuksessa havaittiin, että osallistuneiden yritysten tietoisuus vastuullisuudesta kasvoi merkittävästi.

Ratkaisujen pysyvyys ja skaalautuminen:

- Hankkeen vaikuttavuus laajenee tulevaisuudessa, kun vastaavia valmennuksia järjestetään Hämeenlinnassa ja muilla paikkakunnilla yhteistyössä Crazy Townin kanssa. Hankkeen opit voivat hyödyttää myös muita alueita yritysten ilmastotyön tukemisessa.
- Jatkuvuuden varmistamiseksi valmennukset voidaan integroida maksullisiksi osaksi Crazy Town Akatemian toimintaa, mutta tämä voi vähentää pienten yritysten osallistumista. Kysyntä vastuullisuusvalmennuksille on kuitenkin vahvaa.
- IlmastoPARKKI-hankkeen valmennuspilotti pohjalta nousi esille tarve perustaa paikallinen ilmastokumppanuusverkosto, ja toteuttaisi jatkossa vastuullisuusvalmennuksia Hämeenlinnassa 1-2 kertaa vuodessa. Tämä voitaisiin toteuttaa ilman erillistä hankerahoitusta.

Vastuutaho: Hämeenlinnan kaupunki

Muut konsortioon osallistuvat:

Crazy Town (Hämeenlinnan toimipiste) sekä Linnan kehitys

Kokonaissumma: 20 250 €

Avustusosuus: 14 200€

Aikataulu: 5/2021-2/2022

Linkki hankkeeseen: --

Kuntien ilmastoratkaisut -ohjelma

<https://ym.fi/kuntien-ilmastoratkaisut-ohjelma>

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi